

Vækst i det offentlige forbrug

Regeringens planer koster tusindvis af ansatte i velfærdsstaten

Regeringen har en målsætning om en lav realvækst i det offentlige forbrug frem mod 2025. Med en vækst i det offentlige forbrug på 0,5 pct. i 2018 og en vækst på 0,3 pct. i perioden 2019-2025, vil antallet af offentligt ansatte i 2025 være 24.700 personer lavere sammenlignet med niveauet i dag. Det svarer til 15.800 færre fuldtidsansatte end i dag. Det vil betyde færre ansatte inden for en række kernevelværdsområder.

Af cheføkonom **Erik Bjørsted**
og stud.polit **Thomas Wilken**

3. september 2017

Analysens hovedkonklusioner

- Af et nyt svar til folketingets finansudvalg fremgår det, at en realvækst på 0,3 pct. om året i perioden 2018-2025, vil medføre, at antallet af offentligt ansatte vil falde med 26.500 personer i forhold til niveauet i dag.
- Tager man højde for regeringens seneste udmelding om en realvækst i det offentlige forbrug i 2018 på 0,5 pct. og 0,3 pct. herefter, vil antallet af offentligt ansatte falde med 24.700 i forhold til i dag. Det svarer til 15.800 færre fuldtidsansatte end i dag.
- Fordeles de 15.800 færre fuldtidsansatte i den offentlige sektor proportionalt ud på serviceområder, bliver der bl.a. 4.000 færre fuldtidsansatte inden for sundhedsområdet, 5.100 færre fuldtidsansatte inden for børnepasning og ældrepleje mm., 3.100 færre fuldtidsansatte inden for undervisningsområdet og 1.100 færre fuldtidsansatte inden for for-svar, politi, mm. i 2025 sammenlignet med niveauet i dag.
- Hvis man vælger at friholde eller opprioritere specifikke serviceområder, skal de andre serviceområder holde tilsvarende mere for.

Kontakt

Cheføkonom
Erik Bjørsted
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 27 68 79 50
eb@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Regeringens planer om lav offentlig forbrugsvækst koster tusindvis af job

VLAK-regeringen har i sin 2025-plan fastsat en målsætning om at begrænse realvæksten i det offentlige forbrug til 0,3 procent om året i perioden 2018-2025. Det er på trods af et stigende antal ældre og børn, der vil medføre et øget behov for offentlig service frem mod 2025.

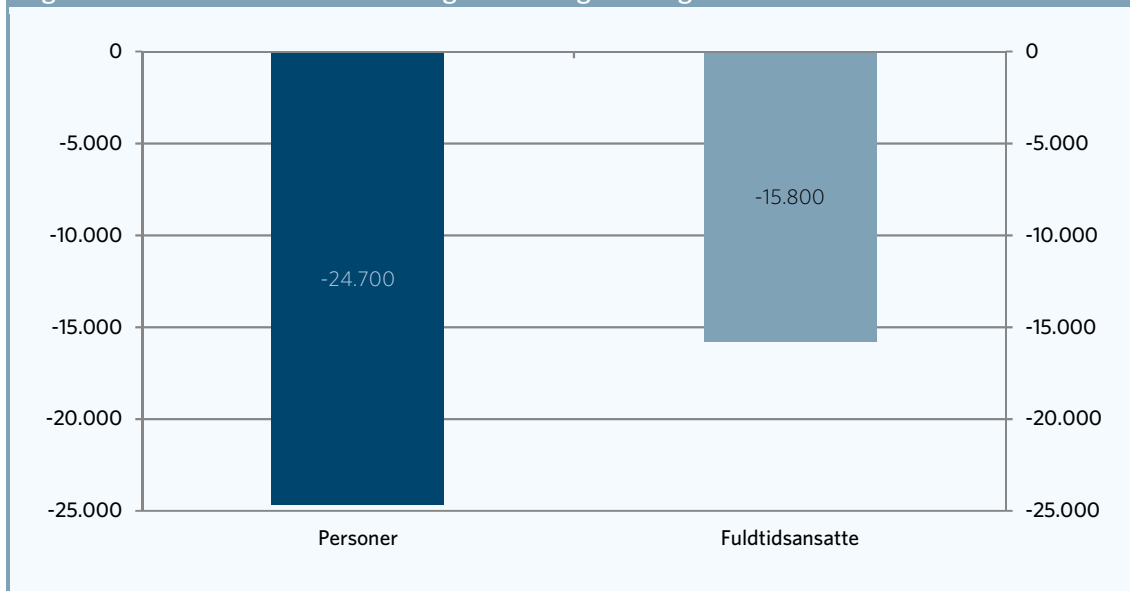
Af et nyt svar til folketingets finansudvalg¹ fremgår det, at en forbrugsvækst på 0,3 pct. årligt vil betyde, at den offentlige beskæftigelse i 2025 vil være 26.500 personer lavere end i dag.

Regeringen har imidlertid i sit finanslovsforslag for 2018 lagt op til, at det offentlige forbrug i 2018 kan stige med 0,5 pct. Tager man højde for dette, vil den offentlige beskæftigelse i 2025 være 24.700 lavere i forhold til niveauet i dag. Det fremgår af figur 1.

Omregnes de 24.700 personer til fuldtidsansatte, svarer det til 15.800 færre fuldtidsansatte i forhold til i dag.

Ifølge regeringens 2025-plan kræves der mere end en dobbelt så høj forbrugsvækst for blot at kunne følge med det stigende servicebehov, idet det demografiske træk skønnes til 0,7 pct. om året i perioden 2018-2025².

Figur 1. Reduktion i antallet af offentligt ansatte og offentligt fuldtidsansatte frem mod 2025

Anm: Iflg. FIU Alm. del spørgsmål 441 vil en vækstrate i det offentlige forbrug i årene 2018-2025 på 0,3 pct. medføre et fald i den offentlige beskæftigelse på 26.500 personer i forhold til niveauet i 2017. Regeringen har dog senest meldt ud, at væksten i det offentlige forbrug kan blive 0,5 pct. I beregningen er der derfor ved hjælp af ADAM taget højde for at regeringen nu planlægger en vækst i det offentlige forbrug i 2018 på 0,5 pct. Væksten på 0,3 pct. årligt i det offentlige forbrug fastholdes for 2019-2025. Omregning fra personer til fuldtidsansatte er sket pba. af forholdet i FIU Alm. del spørgsmål 441. Tallene er afrundet til nærmeste tusinde.

Kilde: AE på baggrund af Finansministeriet, FIU Alm. del spørgsmål 441 og ADAM.

¹ Se svar på FIU Alm. del spørgsmål 441.

² Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 321 (Alm. del) af 28. april 2017, samt 2025-plan s. 47

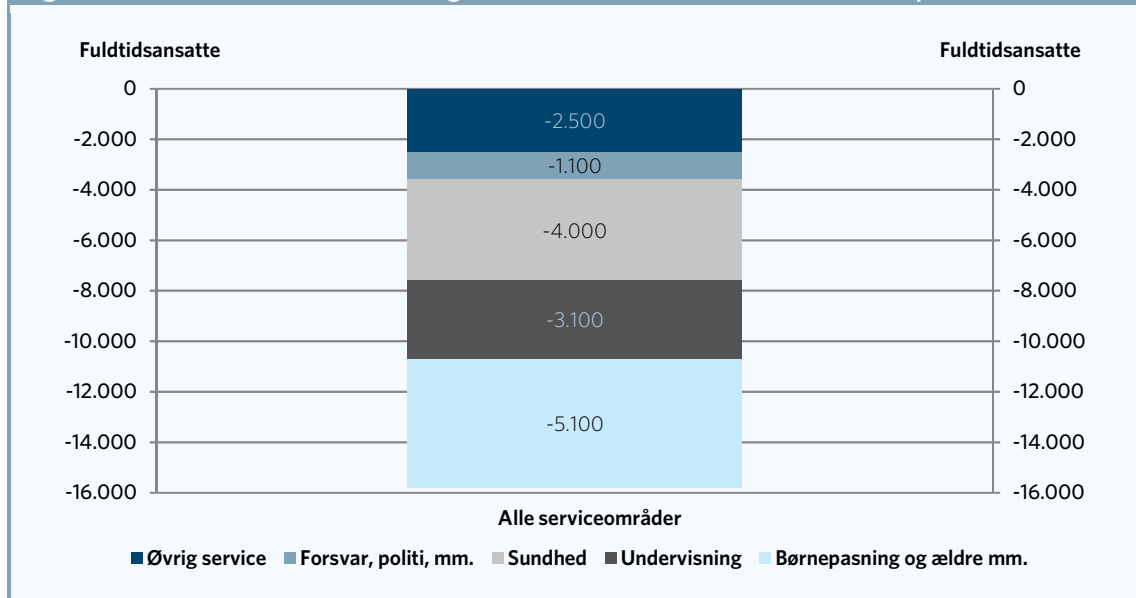
Kernevefærden vil blive nedprioriteret

En realvækst i det offentlige forbrug på 0,5 pct. i 2018 og 0,3 pct. i perioden 2019-2025, vil medføre 15.800 færre offentligt fuldtidsansatte i 2025 sammenlignet med niveauet i dag.

Figur 2³ viser en proportional fordeling af de 15.800 færre offentlige fuldtidsansatte ud mellem alle serviceområder. Her fremgår det, at der i 2025 sammenlignet med niveauet i dag vil være 5.100 færre offentligt fuldtidsansatte inden for børnepasning og ældre, mm., 4.000 færre inden for sundhedsområdet, 3.100 færre inden for undervisningsområdet og 1.100 færre indenfor forsvar, politi, mm.

Hvis man vælger at friholde eller opprioritere specifikke serviceområder, som fx sundhed, forsvar, politi mm. skal de andre serviceområder, som undervisning, børnepasning og ældrepleje holde tilsvarende mere for.

Figur 2. Reduktion i antallet af offentligt fuldtidsansatte frem mod 2025 fordelt på serviceområder

Anm: Øvrig dækker over 'generelle tjenester'. 'økonomiske anliggender'. 'fritid, kultur og religion', 'miljøbeskyttelse' samt 'boliger og faciliteter'. Børnepasning og ældre mm. Dækker over kategorien 'social beskyttelse'. Udgangspunktet for beregningen for 'alle serviceområder' er en fordeling af den offentlige beskæftigelse i 2016 fordelt på serviceområder fra Danmarks Statistik (særkørsel). Tallene er afrundet til nærmeste hundrede. Kilde: AE på baggrund af Finansministeriet og Danmarks Statistik

Derfor koster lavt offentligt forbrug offentligt ansatte

Det kan umiddelbart virke kontraintuitivt, at en realvækst på lidt mere end 0,3 pct. om året i perioden 2018-2025 (0,5 pct. i 2018 og 0,3 pct. herefter) skulle føre til et faldende antal offentligt ansatte. Når den offentlige beskæftigelse alligevel vil falde, skyldes det, at det offentlige forbrug ikke kun består af offentligt ansatte, men også består af køb af varer og tjenester i den private sektor.

Det kan eksempelvis være varer som medicin og IT eller det kan være tjenester i form af konsulentydelse eller udlicitering af rengøring og kantinedrift.

³ Beregningerne bag figur 2, der anvender en proportional fordeling mellem alle serviceområder er tidligere anvendt af Finansministeriet i lignende beregninger, se f.eks. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 315 af 2. juni 2014. Udgangspunktet for beregningerne er en fordeling af den offentlige beskæftigelse på tværs af serviceområder i 2016 samt forskellen mellem Finansministeriets prognose for det samlede antal offentligt beskæftigede i 2025 ved 0,3 pct. realvækst i det offentlige forbrug i perioden 2018-2025 - korrigeret for realvæksten i det offentlige forbrug i 2018 er 0,5 pct.

Grunden til at den offentlige beskæftigelse falder, er at forbruget af varer og tjenester kommer til at vokse væsentligt mere end hvad den samlede forbrugsramme i øget offentligt forbrug kan dække.

I Danmark stiller vi krav til, at eksempelvis sundhedsvæsenet er udstyret med nyeste strålebehandlings-teknologi og de bedste medicinalprodukter, og at skolerne er opdateret med interaktive whiteboards, tablets og lignende. Der er ikke noget, der taler for, at kravene til teknologisk udstyr og medicin skulle blive mindre fremadrettet. Vi kommer sandsynligvis også til at se en øget brug af udlicitering. Købet af varer og tjenester kommer derfor til at vokse så meget, at man vil være nødt til at skære i antallet af offentligt ansatte for at overholde den samlede forbrugsramme.⁴

⁴ Lidt mere formelt antager Finansministeriet, i deres fremskrivninger, at den såkaldte varekøbskvote, som er forbruget af varer og tjenester i pct. af det offentlige forbrug er konstant. Da priserne på varer og tjenester vokser mindre end lønningerne, skal der en relativt stor vækst til i købet af varer og tjenester for at holde varekøbskvoten konstant. Derfor bliver man nødt til at skære i antallet af offentligt ansatte for at overholde den samlede forbrugsramme. Historisk har varekøbskvoten endda været voksende, hvorfor antagelsen om konstant varekøbskvote endda er en relativ hård antagelse. Hvis varekøbskvoten kommer til at stige - fx som følge af, at flere opgaver udliciteres - vil faldet i den offentlige beskæftigelse blive større end angivet i denne analyse.